

Första läsningen: **Jes 22:19-23** (*I hans vård skall jag lägga nyckeln till Davids kungahus*)

Eljakim och Shevna var höga ämbetsmän under kung Hiskia (Jes kap. 36 och 37; 2 Kung kap. 18). Eljakim blir ny ”statsminister” (jfr *palatsnyckeln* i v. 22). Tiden är ca år 705 f. Kr. Jerusalem expanderar p.g.a. en flyktingström från det undergångna Nordriket men hotas av assyrierna. Eljakim ska bli som *en fader* (v. 21), dvs. socialt rättvis och ansvarsfull, han ersätter den själviske Shevna (jfr Jes 22:16).

Andra läsningen: **Rom 11:33-36** (*Av honom och genom honom och till honom är allting*)

Paulus jublar. Gud har öppnat sitt rike på jorden även för hedningarna. Ännu avvisas kyrkan av många judar som inte vill vara med, men en dag – så tror han – ska även deras synd och olydnad tas ifrån dem och de ska frälsas. Versen 33-35 är en kaskad av glädje som fritt blandar citat från bl.a. Ps 40:6 f; Jes 40:13 f; 45:15; Job 41:2.

Evangelium: **Matt 16:13-20** (*Du är Petrus. Jag skall ge dig nycklarna till himmelriket*)

Jesus ger Petrus oerhörda andliga fullmakter, han får *binda* och *lösa* (v. 19) liksom apostlakollegiet i sin helhet (Matt 18:18), dvs. lagstifta och frikänna eller döma om synd (jfr Joh 20:23). Han får även en unik förvaltarposition. Modellen är ”statsministern” *Eljakim* i Jes kap. 22 (ovan) men nycklarna går här till det *himmelska* Jerusalem och dess skattkammare. Än mer: Namnet ”Petrus” betyder Klippan, och så ingår i denne apostels ledarskap också att själv vara husets synliga *fundament*. Syftet är att bevara kyrkan från att falla i bitar (jfr Matt 7:24 ff). Den mänskligt svage tjänaren vet dock alltför väl att han inget förmår utan Kristi starka arm (jfr Matt 14:31), han behöver inte heller *bygga* huset, det gör Jesus (v. 18). Det som utlöser den enastående utnämningen är **Petrus högtidligt proklamerade tro**, som inte är en mänsklig teori utan en insikt given av Gud och därmed **ofelbar** (v. 16-17; jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 153; 424; 552-553; 889-891). Med ”Klippan” menas Petrus själv som konkret person. **Petrus tror**. Gud tillåter inte att kyrkans högsta läromyndighet går vilse i **trofrågor**, för då skulle *dödsrikets portar* (v. 18) segra och huset ramla. Jesus lovar att detta aldrig kommer att ske. Petrus ofelbara inspiration kommer alltså att bestå. Hur länge? Jesus kan omöjligt ha menat att Petrus ämbete skulle upphöra med apostelns död. Herren drar inte bort fundamentet under kyrkan. Fornkyrkan vittnar om att Petrus dog som biskop i Rom, hans efterföljare där, påvarna, är de enda som har erkänts som hela kyrkans föreståndare. Inga betydande röster från den tidiga kyrkan motsäger detta eller gör liknande universella anspråk. Påven garanterar **kontinuitet** och **enhet**. Jesus är med oss och med påven *alla dagar till tidens slut* (Matt 28:20).

Första läsningen: **1 Thess 1:1-5, 8b-10** (*Ni vände er från avgudarna för att tjäna den levande och sanne Guden*)

Fram tills tisdag i nästa vecka läser vi ur Första Thessalonikerbrevet. Grundandet av kyrkan i Thessaloniki var dramatiskt (Apg 17:1-15). Brevet skrevs antagligen från Korinth år 49 eller 50 och är därmed det äldsta Paulusbrev vi har (ja den äldsta texten i Nya testamentet). I v. 3 möter vi de tre kända s.k. teologala eller gudomliga dygderna **tro, hopp och kärlek** (jfr 1 Kor 13:13; *Katolska kyrkans katekes* nr 1812-1845). *Hoppet* nämns sist – i hoppet ser vi mot framtiden och Kristi återkomst, vilket är brevets huvudtema. Den vackra inledningen här ger en sorts sammanfattning av apostelns budskap till hedningar. Paulus är tacksam för alla frukter hans förkunnelse bär. När texten läses i mässan i dag får vi se den som riktad till oss. Paulus och hans två medarbetare är nu hos Gud, de gläds åt att även vi tror, de nämner oss *ständigt* (v. 2) i sina böner.

Evangelium: **Matt 23:13-22** (*Ve er, ni blinda ledare*)

Ett *ve-rop* i Bibeln är inte ett fördömande utan ett smärtfyllt skri. Någon är på väg mot avgrunden och man vill varna för faran (jfr Matt 11:21; Luk 6:24 f). Liksom profeterna ställer Jesus folkets usla andliga ledare mot väggen, de *stänger till himmelriket*, dvs. gör Guds ord obegripligt, harmlöst, overksam – en varning till alla predikanter! Jesu sju stränga ve-ord i detta kapitel är inspirerade av Jes 5:8, 11, 18 ff (jfr Jes 45:9, Jer 23:1, Sak 11:17). De står i kontrast till saligprisningarna i Matt 5:1-11. Jesus **vill frälsa**, hans ord närms av **omsorg** (jfr den beskyddande hönan i Matt 23:37). De dåtida judiska villkoren för bindande eder (v. 16-20) är intressanta – det är enbart tack vare Matteus vi känner till dem. Jesus bekräftar i v. 17 och 19 tron på *en särskild heliggörande plats*. I varje katolsk kyrka är altaret med tabernaklet ett **heligt centrum**.

Herre, jag älskar din boning, den plats där din härlighet bor (Ps 26:8).

TISDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Thess 2:1-8** (*Av ömhet för er ville vi gärna ge er inte bara Guds evangelium utan också våra egna liv*)

Fram tills tisdag i nästa vecka läser vi ur Första Thessalonikerbrevet. Grundandet av kyrkan i Thessaloniki var dramatiskt (Apg 17:1-15). Brevet skrevs antagligen från Korinth, år 49 eller 50 e.Kr., och är därmed det äldsta Paulusbrev vi har (ja, kanske den äldsta texten i Nya testamentet).

När Paulus kom till thessalonikerna efter misshandeln i Filippi var han en skadad och förtalad man, med sår på kroppen som knappt hade hunnit läkas (v. 2; jfr Apg 16:16-40; 2 Kor 4:10-11). Det cirkulerade tydligen rykten om att han kom med *villfarelser, orena motiv och bedrägliga avsikter* (v. 3), med smicker, och för att äras av människor (jfr v. 5-

6). Ändå slog tron rötter. Det var Guds verk. Paulus och hans medarbetare tog moderligt hand om dem som ville tro (v. 7-8, jfr 1 Kor 3:6; Gal 4:19) och avstod från sin apostoliska rätt till uppehälle (v. 7; jfr 1 Kor 9:3 f). Av kärlek var de beredda att ge allt, säger han, t.o.m. sina liv (v. 8). Var det sådana ord som fick Paulus motståndare att säga att han ”rekommenderade sig själv” (Jfr 2 Kor kap. 3)?

Evangelium: **Matt 23:23-26** (*Det gäller att göra det ena utan att försumma det andra*)

Ett *verop* i Bibeln är inte ett fördömande utan ett smärtfyllt skrik. Någon är på väg mot avgrunden och man vill varna den (jfr Matt 11:21; Luk 6:24 f). Liksom profeterna ställer Jesus folkets onyttiga andliga ledare mot väggen. De *stänger till himmelriket*, dvs gör Guds ord obegripligt, harmlöst, överksamt – en varning till alla predikanter! Jesu sju stränga ve-ord i detta kapitel är inspirerade av Jes 5:8, 11, 18 ff (jfr Jes 45:9; Jer 23:1; Sak 11:17). De står i kontrast till saligprisningarna i Matt 5:1-11. Jesus säger dessa stränga ord för att han **vill frälsa**. Hans ord närs av **omsorg** (jfr den beskyddande hönan i Matt 23:37).

Jesu fjärde och femte *verop* här i läsningen säger samma sak som de tre första, lika hårda som ropen precis innan (Matt 23:13-16): i Guds bud ska man skilja mellan väsentligt och mindre väsentligt, liksom mellan det yttre och det inre som avser *hjärtats* rätta inriktning mot Gud och medmänniskan. Det samma sade även profeterna (jfr t.ex. Jer 5:1f; Hos 4:1-2; Amos 5:21; Sak 7:9-12; se även Mark 7:4; Luk 11:39-40). De andliga ledarna och deras teologer kan den heliga Skrift mycket väl. De är extremt noggranna i sina utläggningar av buden. Inget fel i det, men det ska kompletteras med *lagens hjärta*: att hjälpa nödlidande, troget och helhjärtat.

Ge mig förstånd att lära dina bud (Ps 119:73).

ONSDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Thess 2:9-13** (*Dag och natt arbetade vi för att förkunna Guds evangelium för er*)

Paulus, Silvanus (Silas) och Timotheos grundade kyrkan i Thessaloniki (Apg kap. 17). De var mycket måna om att inte framstå som sådana som bara förkunnar sin lära för att dra personliga fördelar av den (”levebrödspredikanter”). Det gällde evangeliets sanning! Varje skimmer av egoism och otrovärdighet måste undvikas, inte minst med tanke på alla onda rykten som florerade om Paulus (se läsningen i går). De övertygade genom sina exempel. Människor lyssnade. Så kunde relationer skapas där Gudsordet gavs vidare i enkla mänskliga ord (v. 13). Det kan vi lära mycket av! En kardinal (Walter Kasper) har sagt: *Pastoralt arbete i vår tid handlar om att bygga relationer*. Relationer bygger på **tillit** och det visste Paulus.

Evangelium: **Matt 23:27-32** (*Ni är söner till dem som mördade profeterna*)

Vi får i dag slutet av Jesu drastiska tal mot dåtidens bibellärare. De anklagas för att vara rent gudlösa i sina hjärtan, raka motsatsen till vad de visar utåt. Det är oerhört svårsmälta ord. ”Var är kärleksbudskapet?” undrar vi i dag. ”Hur kan Jesus döma så hårt? Vi bygger ju också monument över helgon, liksom judarna gjorde över profeterna, ska det vara fel? Vi skaffar dyrbara bibelutgåvor för att förstå Guds ord, ska vi kallas för profetmördare? Vi ägnar tid åt liturgi och böner, är vi gudlösa då?”

Innerst inne vet vi svaret: Jesus kritiserar oss **av kärlek**. Allt vi gör till Guds ära välsignar han *om vi bara ser till att också engagera oss för utsatta och nödlidande!* (jfr 1 Joh 3:17-18).

Jag säger er att om inte er rättfärdighet överträffar de skriftlärdas och fariseernas, så kommer ni inte in i himmelriket (Matt 5:20).

TORSDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Thess 3:7-13** (*Måtte Herren låta er kärlek bli rik och överflödande*)

När Paulus hade flytt från missionen i Thessaloniki oroades han för hur det skulle bli för de nykristna där och skickade Timotheos tillbaka för att bedöma läget. Nu är Timotheos hos honom igen och bekräftar att det står väl till med deras tro, trots förföljelserna. Det är bakgrunden för Paulus glada ord i denna läsning. Han tackar Gud och önskar dem allt gott. Det skulle dröja tills han fick återse dem: först på tredje missionsresan (Apg 19:21; 20:1-4) blev det av. Paulus vill rätta till ”brister” i thessalonikernas tro (v. 10). Det rör sig troligen om frågor kring äktenskap (se läsningen i morgon). De ”heliga” som ska ledsaga Kristus vid hans återkomst som världsdomare (v. 13) är änglar (Matt 25:31), men här menas nog också helgon, ja, alla avlidna rättfärdiga (Sak 14:5; Vish 5:5; jfr Matt 27:52; 2 Thess 1:10; Jud v. 14).

Evangelium: **Matt 24:42-51** (*Håll er vakna*)

Se på oss! Vi säkrar våra hem effektivt mot tjuvar men tänker inte på att **Kristus** kan komma när som helst och kräva räkenskap av oss! Döden kan komma plötsligt. *Så som en människa är på sin sista dag så kommer hon att stå på världens yttersta dag*, lär oss den helige Augustinus. Vi är Kristi tjänare bör vara lika pålitliga som patriarken *Josef* (v. 47; jfr 1 Mos 39:4). Var alltid redo att möta Gud. Vaka! Var trofast i allt!

Se, jag kommer snart och har med mig lön att ge åt var och en (Upp 22:12).

FREDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Thess 4:1-8** (*Detta är Guds vilja: att ni skall bli heliga*)

Paulus har berömt thessalonikerna men måste nu också förmana dem. Jesus själv föreskrev att vi ska **leva heligt** (v. 2), dvs. tillhöra Gud, leva under hans skydd och undvika allt som för bort från Guds vilja. Sexualitet kräver ansvarstagande, dvs. att man avstår från otukt, oordnade sexuella handlingar. Tänker Paulus konkret på den frigjorda *libertinismen* som frestade kristna i det grekiska samhället? Eller syftar han på de grekiska äktenskapsreglerna som tillät äktenskap mellan nära släktingar (för att bevara arv inom familjen) men som stred mot den mosaiska lagens striktare regler (jfr t.ex. 3 Mos kap. 18 och 20)?

I v. 4 säger Paulus ordagrant att man ska hålla sitt ”kär” i helgd och ära. ”Kär” kan betyda antingen *den egna kroppen*, vars drifter ska behärskas - så Bibel 2000; jfr 2 Kor 4:7 – eller *hustrun* som man ska ”ha” på ett respektfullt sätt (1 Pet 3:7). Man ska gifta sig inte bara p.g.a. kroppens längtan utan för att ömsesidigt *helgas* och *äras*. De hedniska *lidelser och begär* som nämns i v. 5 betecknar en sexualitet som är *självisk* (motsatt kärleken i 1 Kor 13:5). Den spårar ur och förslavar människan (2 Pet 2:17-19). V. 6 varnar för äktenskapsbrott, eller möjligen mer allmänt mot oärlighet i affärer (dåtida greker var ökända för både delarna).

Evangelium: **Matt 25:1-13** (*Brudgummen är här, kom ut och möt honom!*)

Kristus ska komma åter! Hur viktigt är detta för dig? Dessa rader skrivs för att uppmana dig till att satsa allt på Kristus. Du uppmanar andra. Så hjälper vi varandra på vägen mot himlen. Men en sak kan vi inte göra för andra: **välja att bry oss om Gud och hans löften och leva därefter**. Valet är djupt personligt. Det är den oljan som de oförståndiga flickorna i Matteus liknelse inte fick med sig men som behövs för att härda ut tills Kristus återkommer. De förberedde sig inte på domen utan levde bara för nuet. Deras likgiltighet avslöjas nu. De missar bröllopfesten, Paradiset.

Förslag till fredagsoffer: Granska mitt hjärta, mina motiv. Prioriterar jag Guds vilja?

LÖRDAGEN I 21 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Thess 4:9-11** (*Gud har själv lärt er att älska varandra*)

Gud är vår lärare (v. 9) – en vacker tanke som stöder sig på bl.a. Jes 54:13 (jfr 1 Joh 2:27). Paulus ser helst av allt att **den ekonomiska solidariteten mellan kristna** utvecklas (v. 10). I allt ska vi leva förnuftigt: när den kristna tron växer till i oss, då ska också våra goda vanor växa. Även om du visste att Herren skulle återkomma om en vecka, så kasta inte bort dina vardagsförpliktelser! Stå fast tills han kommer.

Evangelium: **Matt 25:14-30** (*Gå in till glädjen hos din herre*)

I dagens liknelse kan vi utmärkt se den misslyckade tredje tjänaren som huvudpersonen. Det är svårt att bortse från honom. Matteus ger oss med honom en djupanalys av **människans motvilja mot Gud och dess orsaker**. Varför gräver den tragiske tjänaren ner sin enda talent (en i och för sig stor summa pengar som han skulle kunna göra mycket med)? Är han avundsjuk på kollegerna som kan mer (ordet ”talang” kommer från ”talenten” i denna liknelse)? Ska vi leva livet i bitter beundran av allt det som andra glänsar med men som vi inte kan eller har – och så missa att göra det vi själva är gjorda för? Vi söker vårt eget men inte det Herren behöver av oss. Vi ursäktar oss med försiktighet eller att vi behöver lugn och ro. Det ser ödmjukt ut men är feigt. Tjänaren gräver ner sina möjligheter precis som man gör sig av med avföring (5 Mos 23:13). Inför Gud försvarar han sig: ”*Du är girig! Du gör mig rädd! Du kräver det orimliga! (v. 24). Jag är rättvis! Du får tillbaka vad som är ditt (v. 25)!*” Men tjänaren hade kunnat sätta pengarna i banken (= varit passiv medlem av kyrkan). Det hade räckt. Men inte ens denna vinst unnade han Herren. Ett tragiskt val! I grunden fördömde han Gud. *Så hård är klippan i ett hjärta som inte har låtit sig beröras av Guds kärlek!* Så djupt kan fallet bli till slut, så stort raset (jfr Matt 7:27).

Nu tar vi i vardagsmässorna avsked av Matteus evangelium med alla dess noggranna förklaringar och skarpa bilder. Den milde läkaren Lukas kommer att ta över.

Lär mig att göra din vilja, ty du är min Gud. Må din goda ande leda mig (Ps 143:10).
